

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Odsjek za sociologiju

Javno predavanje

“DEMOGRAFSKA (NE)ODRŽIVOST IZMEĐU DEPOPULACIJE I RASTA LJUDSKOG KAPITALA:
REZULTATI ISTRAŽIVANJA U PORTUGALU”

Predavačica:

prof. dr. sc. Maria de Nazaré Oliveira Roca
e-GEO - Istraživački centar za geografiju i regionalno planiranje
Universidade Nova de Lisboa, Lisabon

Mjesto i vrijeme:

Konferencijska dvorana u Knjižnici Filozofskog fakulteta
8. siječnja 2015. u 14h

Sažetak:

U skladu sa sistemskim pristupom održivosti, održiv razvoj se najčešće poistovjećuje s ravnotežom među ekološkim, ekonomskim i društvenim podsistema u međusobnoj interakciji. Pri tome se demografska održivost uglavnom tumači na ograničen način, odnosno kao da je riječ o samo jednoj dimenziji društvene održivosti. Stanovništvo je, međutim, bitno za funkcioniranje i društva i ekonomije i prirodne okoline na svakom geografskom prostoru, te demografsku održivost također treba smatrati jednim od podsistema.

U ovom predavanju će se prezentirati “SUSTENDEMO”, novi konceptualno-metodološki model za proučavanje demografske održivosti određenih teritorijalnih cjelina (mjesto, općina, regija). Prema tom modelu, demografska održivost obuhvaća dvije osnovne dimenzije, kvantitativnu i kvalitativnu, svaka s nizom pripadajućih komponenti. Prikazati će se glavni rezultati primjene tog modela u istraživanju portugalske sociodemografske stvarnosti koje je imalo za cilj utvrditi tipologiju općina prema demografskoj održivosti, što je i postignuto putem faktorske i klaster analize. Identificirane su i okarakterizirane grupe općina prema stupnju demografske održivosti zavisno o snazi komponenata kvantitativne i kvalitativne dimenzije, i to u rasponu od depopulacije do rasta ljudskog kapitala. Na temelju takvog uvida u demografsku stvarnost moguće je definirati specifične javne politike društveno-ekonomskog razvoja pojedinih dijelova zemlje.

S obzirom na to da je sociodemografska stvarnost, a posebno pitanje demografskog deficita, u Portugalu vrlo slična stanju i trendovima u Hrvatskoj, ovo predavanje bi moglo potaknuti diskusiju o potrebi za sličnim istraživanjem i u našoj zemlji.

Biografska nota:

Maria de Nazaré Oliveira Roca (rođ. u Portugalu, 1948.g) je geograf i demograf. Diplomirala je na *Universidade Federal do Rio de Janeiro* (Brazil), magistrirala na Ohio State University (Columbus, SAD) i doktorirala na Sveučilištu u Zagrebu. Od 1983. do 1992. je radila u Institutu za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu, a od 1993. do 2013. kao profesor na Odsjeku za geografiju na *Universidade Nova de Lisboa* u Lisabonu, gdje je bila je i direktorica e-GEO - Istraživačkog centra za geografiju i regionalno planiranje. Umirovljena od 2014. godine, i dalje je aktivna kao znanstveni savjetnik. Glavna područja njezinih istraživanja, s preko šezdeset publikacija, odnose se na demografsku održivost i lokalni i regionalni razvoj, socio-demografske profile specifičnih društvenih skupina (npr. mladi, starije osobe, poljoprivrednici, žene, privremeni stanovnici), prostorne i socio-ekonomske učinke migracija, te na socio-demografsku analizu za prostorno planiranje.